

Verwijderen van een long (pneumonectomie)

Bij een pneumonectomie wordt een long via een operatie verwijderd. De voorbereiding en de nazorg bij deze ingreep vormen een intensief traject.

Vorbereiding

Vorbereidingen thuis

Opvang regelen

Denk voor uw opname in het ziekenhuis alvast na over de vraag of u na de operatie thuis voldoende opvang heeft. Na het ontslag uit het ziekenhuis heeft u namelijk hulp nodig bij de dagelijkse handelingen die u zelf nog niet mag uitvoeren.

Werkgever informeren

Houd er rekening mee dat u tot 1 maand na ontslag uit het ziekenhuis geen huishoudelijk werk mag verrichten, zoals tillen, koken, schoonmaken, stofzuigen en boodschappen doen. U bent dan dus aangewezen op de hulp van anderen. Het is handig om deze hulp al voor uw opname te regelen. Als het nodig is, kan de verpleegkundige van uw verpleegafdeling u helpen deze opvang te regelen.

Als u werkt, raden we u aan om uw werkgever te informeren dat u zeker niet komt werken tot de eerste controleafspraak op de **poli Longgeneeskunde** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/24>). Deze afspraak vindt meestal plaats 4 weken na de operatie. Doet u zwaar lichamelijk werk, dan duurt het mogelijk langer voordat u weer kunt werken.

Extra ondersteuning vragen

Het ondergaan van een longoperatie is ingrijpend. Het is een grote operatie en uw lichaam heeft tijd nodig om te herstellen. U en uw naasten kunnen ook te maken krijgen met allerlei gevoelens, zoals angst, onzekerheid en verdriet. Het kan moeilijk zijn hierover met elkaar te praten. Toch is het wenselijk er juist wel over te praten. Dit kan uw herstel bespoedigen. Heeft u behoefte om door te praten over uw diagnose, operatie en gevoelens daarbij, dan kunt u terecht bij Maatschappelijk Werk of bij een van de geestelijke verzorgers van het St. Antonius Ziekenhuis. U kunt hiervoor bellen naar het **algemene nummer** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/locaties-routes>) van het ziekenhuis. De verpleegkundige kan ook een afspraak voor u maken.

Vorbereiding op uw opname

Een goede voorbereiding is voor u en voor ons belangrijk. Op onze webpagina **Opname in het ziekenhuis (bij operatie)** (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/opname-het-ziekenhuis-bij-een-operatie>) leest u hoe u zich op uw opname voorbereidt en krijgt u informatie over de gang van zaken in ons ziekenhuis.

Mijn Antonius-account aanmaken

Mijn Antonius is het beveiligde online patiëntenportaal van het St. Antonius Ziekenhuis. Heeft u nog geen account? Dan is het handig als u er een aanmaakt. Op onze webpagina [Mijn Antonius](https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/patientenportaal-mijn-antonius>) leest en ziet u hoe u dit eenvoudig doet.

Dag voor de operatie

Laatste onderzoeken

Op de dag voor de operatie vinden de laatste onderzoeken plaats:

- Het nog een keer afnemen van bloed.
- Het maken van een thoraxfoto. Dit is een röntgenfoto van uw borstkas (hart en longen).
- Eventueel voert de longarts nog een onderzoek uit waarbij hij/zij met behulp van röntgenstralen naar (de beweging van) uw longen kijkt.

Fysiotherapeut

Voor de operatie maakt u op de verpleegafdeling kennis met de fysiotherapeut. Hij/zij geeft u uitleg over de juiste ademhalings- en hoesttechniek. Tijdens uw herstel is het namelijk belangrijk om na de operatie goed te kunnen doorademen en slijm op te hoesten, ondanks de ongemakken van de operatiewond.

Ook is het belangrijk om na de operatie aan de kant waaraan u geopereerd bent uw schouder goed te bewegen. De fysiotherapeut helpt u daarbij en geeft adviezen voor een juiste houding. Na de operatie komt de fysiotherapeut regelmatig bij u langs op de verpleegafdeling.

Anesthesioloog

Op de dag voor de operatie (eerder kan ook) gaat u bij de anesthesioloog langs. Dit is de arts die verantwoordelijk is voor de narcose (verdooving) tijdens de operatie. Van hem/haar hoort u het tijdstip van operatie en ook vanaf hoe laat u niet meer mag eten en drinken. Ook hoort u of u voor de operatie een epiduraalkatheter krijgt of niet.

Epiduraalkatheter

Veel patiënten krijgen kort voor de operatie een epiduraalkatheter. Dat is een dun slangetje boven in de rug. Via dit slangetje worden na de operatie pijnstillende middelen toegediend. Als u dit wilt, kan de anesthesioloog u de nacht voor de operatie een slaapmiddel laten geven.

Thoraxchirurg

De thoraxchirurg is verantwoordelijk voor uw operatie en voert deze uit. Hij/zij komt de middag of avond voor de operatie bij u langs. De chirurg legt uit hoe de operatie wordt uitgevoerd en beantwoordt uw vragen over de ingreep.

Scheren en laxeren

Voor de operatie scheert de verpleegkundige uw bovenlichaam: beide oksels, de borst en eventueel de rug.

Ontlasting

Als u de dag voor de operatie geen ontlasting heeft gehad, kan het zijn dat u hiervoor een laxerend middel krijgt.

Uw eigendommen

Na de operatie ligt u een of meer nachten op de Intensive Care (IC). Daarheen neemt u alleen uw toilettas met toiletartikelen mee en eventueel uw bril en/of kunstgebit.

Wilt u op de avond vóór de operatie al uw andere spullen inpakken in tassen? Wij zorgen ervoor dat u uw eigendommen weer krijgt als u op de afdeling terugkomt. Geef geld, sieraden (inclusief uw trouwring) en andere waardevolle spullen mee naar huis

De dag van de operatie

- Op de ochtend van de operatiedag kunt u eerst douchen.
- Van de verpleegkundige krijgt u speciale operatiekleding aan: een kort hemd met drukknopen op de schouders en een pyjamabroek, waaronder u verder niets draagt.
- U krijgt ook een muts op.
- Prothesen, make-up en nagellak moet u verwijderen.
- Ongeveer een uur voor de operatie kan het zijn dat u op voorschrift van de anesthesioloog een rustgevend medicijn krijgt, als voorbereiding op de narcose. Voordat u dit inneemt is het verstandig om nog even naar het toilet te gaan. Hierna blijft u in bed.

Behandeling

Naar de operatieafdeling

- De verpleegkundige brengt u naar de operatieafdeling (holding). Hier moet u nog even wachten.
- Patiënten die geen epiduraalkatheter krijgen, gaan direct naar de operatiekamer. Als u wel een epiduraalkatheter krijgt, dan komt de anesthesioloog naar u toe. De epiduraalkatheter wordt in een zittende houding toegediend. Hij/zij prikt (na het toedienen van plaatselijke verdoving) met een naald tussen twee rug-genwervels boven in uw rug en brengt daar het slangetje in. Daarna gaat u naar de operatiekamer.
- In de operatiekamer worden uw gegevens met het hele operatie team nog eens gecontroleerd en de operatie besproken. Hierna zal de anesthesist een infuus bij u inbrengen en zal u snel in slaap vallen.
- Vervolgens wordt u geopereerd.

Na de operatie

Intensive Care of uitslaapkamer

Direct na de operatie wordt u naar de Intensive Care (IC) of uitslaapkamer (PACU) gebracht. Daar wordt u de eerste tijd intensief bewaakt en verpleegd. Hier verblijft u doorgaans 1 nacht.

Beademingsapparaat

De eerste uren na de operatie bent u nog slaperig. Mogelijk merkt u dat u nog bent aangesloten op een beademingsapparaat. Dit apparaat ondersteunt de ademhaling of neemt deze tijdelijk over, zowel tijdens de operatie als de eerste tijd daarna. Het beademingsapparaat is via een slangensysteem en een buisje aan u verbonden. Dit buisje (tube) wordt via de mond ingebracht en loopt door tot in uw luchtpijp. Elke in- en

uitademing loopt via de machine.

Zolang u op het beademingsapparaat bent aangesloten, is het niet mogelijk te praten of te drinken. Als uw toestand dit toelaat, wordt het beademingsapparaat weggehaald en ademt u weer zelf. U krijgt dan zuurstof via een neusslangetje. Het is gebruikelijk dat het beademingsapparaat al is verwijderd als u in de ICU of PACU aankomt.

Als u weer zonder hulp van de beademingsmachine kunt ademen, komt de fysiotherapeut bij u langs. Deze controleert of u voldoende diep kunt doorzuchten en helpt u eventueel met het ophoesten van slijm.

Infuus, drain, blaaskatheter en maagsonde

Vlak na de operatie ligt u ook nog aan enkele slangetjes:

- Een infuus in uw arm en hals. Hierdoor worden vocht en eventuele medicijnen in uw bloed gebracht.
- Een drain: een slangetje dat wondvocht afvoert.
- Een blaaskatheter: een rubber slangetje dat de urine afvoert. Tijdens de operatie wordt dit slangetje via de urinebuis in de blaas gelegd. De urine wordt dan 'vanzelf' afgevoerd en komt in een opvangzak terecht die naast uw bed hangt. U kunt dan dus niet zelf plassen. Enkele dagen na de operatie verwijdert de verpleegkundige deze katheter weer.
- Een maagsonde: een slangetje dat via de neus naar de maag gaat en maagsap afvoert.

Vaak worden de maagsonde en drain 1 dag na de operatie op de IC al verwijderd.

Apparatuur

Ook bent u na de operatie op de Intensive Care aangesloten op apparatuur die uw hartritme, bloeddruk en temperatuur automatisch meet. De verpleegkundigen en alle anderen die bij uw behandeling en verzorging betrokken zijn, leggen alles wat zij doen vooraf duidelijk aan u uit.

Pijnbestrijding

Veel mensen zien op tegen de operatie en de pijn die ze daarna kunnen voelen. Daarom is het goed om te weten dat u na de operatie pijnstillers krijgt in de vorm van tabletten, zetpillen, een injectie of (als die bij u is ingebracht) via de epiduraalcatheter in uw rug. Laat het aan ons weten als u pijn heeft, dan kunnen we er iets aan doen. Als u een epiduraalkatheter heeft, komt de pijnconsulente regelmatig bij u langs om de pijnstilling met u te bespreken.

Opvang familie en gesprek met de arts

Direct na de operatie wordt u gebeld door de chirurg die u zal vertellen hoe de operatie is verlopen. Hierna neemt iemand van de familiebegeleiding contact met u op om te bespreken wanneer en waar u op bezoek kunt komen.

Nazorg

Naar de verpleegafdeling

Zodra uw algemene toestand het toelaat gaat u van de IC naar de verpleegafdeling. Hier herstelt u verder. De arts komt dagelijks bij u langs voor de medische controles en om het verloop van uw herstel te volgen.

Verzorging

De verpleegkundigen helpen u in het begin met wat u zelf nog niet kunt of mag doen. Douchen mag vanaf 6 dagen na de operatie. De hechting van de drain wordt na 5 dagen verwijderd. De wondhechtingen hoeven niet verwijderd te worden. Deze lossen vanzelf op.

Voeding

Vanaf de eerste dag na de operatie krijgt u alleen vloeibaar eten (drinken en pap). Als uw darmen weer goed werken, kunt u weer gewoon eten.

Medicijnen

In overleg met u bekijkt de arts dagelijks welke pijnstillers of andere medicijnen u nodig heeft. Dit kunnen andere medicijnen zijn dan die u thuis gewend was te gebruiken.

Verwijderen van de epiduraalkatheter

Als er vóór de operatie een epiduraalkatheter in uw rug was ingebracht, krijgt u de eerste dagen na de operatie continu pijnstilling via deze katheter. Na drie tot vier dagen is dit niet meer nodig. De verpleegkundige verwijdert de katheter dan. Als u daarna nog pijnstilling nodig heeft, krijgt u deze als tabletten, zetpillen of injecties.

Houding in bed

De eerste drie dagen na de operatie mag u niet geheel plat in bed liggen, maar alleen rechtop. Vanaf de vierde tot en met de achtste dag na de operatie mag u ook op uw zij, maar dan alleen op de zij liggen waar u geopereerd bent.

Weer uit bed

In principe mag u de eerste dag na de operatie al uit bed. Eerst alleen op de stoel; later gaat u wandelen in de kamer, dan op de gang en uiteindelijk gaat u ook traplopen. Dit alles gebeurt onder begeleiding van de fysiotherapeut. Het is belangrijk dat u regelmatig uit bed komt, dit is goed voor het doorademen en het herstel van uw lichaam.

Uitslag weefselonderzoek

De long die is verwijderd tijdens de operatie wordt door de patholoog onderzocht. De uitslag van dit onderzoek is meestal na ongeveer twee weken bekend. De longarts bespreekt deze uitslag met u.

Ontslag en nazorg

Als u weer grotendeels voor uzelf kunt zorgen, zullen de arts en verpleegkundigen in overleg met u bepalen wanneer u weer naar huis kunt. Gemiddeld is dit zo'n 1 week na de operatie. Als er in de herstelperiode complicaties zijn opgetreden, kan de opname langer duren.

Papieren

Wanneer u naar huis gaat, krijgt u de volgende papieren mee:

- Informatie over een longoperatie
- Een afspraak voor controle op de poli Longgeneeskunde
- Recepten voor medicijnen
- Een brief voor de huisarts (en een kopie daarvan voor uzelf)
- Als dit nodig is: een afspraak met de Trombosedienst.

Als de fysiotherapeut het nodig vindt, regelt hij/zij voortzetting van de therapie bij u thuis.

Weer thuis

Wanneer u weer thuis bent, heeft u nog geruime tijd nodig om verder te herstellen.

In de meeste gevallen komt u ongeveer 4 weken na uw ontslag uit het ziekenhuis terug op de poli Longgeneeskunde. Als er in de tussentijd problemen zijn, of als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met uw huisarts.

Expertise en ervaring

Het St. Antonius Longcentrum heeft veel ervaring met onderzoek en behandeling van longziekten. Patiënten met klachten en aandoeningen aan het ademhalingsstelsel (luchtwegen en longen) kunnen bij ons terecht. Gespecialiseerde longartsen en longverpleegkundigen behandelen uiteenlopende aandoeningen, zoals longfibrose, longontsteking, sarcoïdose, astma, apneu, longkanker, COPD, etc. Jaarlijks vinden er circa 400 longoperaties en 2000 slaapstudies plaats.

Binnen het Longcentrum zijn er expertisecentra voor diverse zeldzame aandoeningen, zoals het [ILD Expertisecentrum](https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/336) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/336>) en het [ROW Expertisecentrum](https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4122) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/4122>).

Uitstel operatie

Het komt helaas een enkele keer voor dat we de operatie op het laatste moment moeten uitstellen, bijvoorbeeld door een spoedoperatie. Wij zijn ons ervan bewust dat dit heel vervelend is en proberen in dat geval zo snel mogelijk een nieuwe datum te plannen.

Bezoek Intensive Care en verpleegafdeling

Hieronder staan de bezoeksregels en -tijden voor de Intensive Care (IC) en de verpleegafdeling.

De bezoektijden op de IC zijn dagelijks van:

- 11.00 - 12.00 uur
- 19.00 - 20.00 uur

Beperkt bezoek

Er mogen slechts 2 bezoekers bij u op bezoek als u op de IC ligt. Het is niet mogelijk om tussentijds te wisselen. Enkel bezoek van naasten en familie is toegestaan.

Kinderen jonger dan 16 jaar hebben in principe geen toegang tot de afdeling. Wij verzoeken mensen die griep

hebben of verkouden zijn niet op bezoek te komen.

Tijdens uw verblijf op de IC mag het bezoek geen bloemen en fruit meenemen, vanwege mogelijk infectiegevaar. Wij vragen alle bezoekers voor de IC om voorafgaand aan de bezoektijd te wachten in de wachtruimte van de IC. De gastvrouw vertelt de bezoekers wanneer zij op de afdeling terechtkunnen.

Bezoek op de verpleegafdeling

De bezoektijden van de verpleegafdeling na de operatie zijn:

- Dagelijks: tussen 11.00 - 12.00 uur (één bezoeker) en 17.00 - 20.00 uur.
- Zaterdag, zondag en feestdagen: 15.00 - 20.00 uur.

Op de afdeling worden maximaal 2 bezoekers per patiënt toegelaten.

Logeermogelijkheden

In sommige gevallen kan uw familie gebruikmaken van een logeermogelijk in of vlakbij het ziekenhuis.

Gastgezinnen

Als uw woonplaats te ver van het ziekenhuis ligt, of als er omstandigheden zijn die reizen voor uw familieleden moeilijk maken, dan is er in Nieuwegein een aantal logeeradressen bij gastgezinnen. Daar kan uw familie tegen betaling desgewenst overnachten.

Logeerafdeling

Soms krijgt uw familie het advies van de arts of verpleging om in de directe omgeving van het ziekenhuis te blijven. Voor deze situatie heeft het ziekenhuis een eigen logeerafdeling. De mogelijkheden zijn helaas beperkt. Alleen in dringende gevallen, op advies van de arts of verpleegkundige en als IC ligt kan uw familie hiervan gebruikmaken.

Beide logeermogelijkheden kunnen alleen worden geregeld in overleg met de gastvrouw van de IC. Reserveren is niet mogelijk, maar in dringende gevallen is er altijd wel een oplossing te vinden.

Aan deze dienstverlening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover kan de gastvrouw van de IC geven.

Logees kunnen na overleg met de gastvrouw gebruikmaken van het personeelsrestaurant, tegen de daar geldende prijzen. Bij de gastvrouw is informatie beschikbaar met meer informatie over logeren.

Veilige zorg in het ziekenhuis

In het St. Antonius Ziekenhuis staat veiligheid voorop. Onze medewerkers doen er alles aan om uw bezoek aan het ziekenhuis zo goed mogelijk te laten verlopen. Help ons a.u.b. om goed voor u te zorgen door ons te vertellen:

- Welke medicijnen u gebruikt.
- Of u allergieën heeft.
- Of u (mogelijk) zwanger bent.
- Als u iets niet begrijpt.
- Wat u belangrijk vindt.
- Als u iets ziet wat niet schoon is.

Bereid uw gesprek met uw zorgverlener goed voor. Voor tips: [Begin een goed gesprek \(https://begineengoedgesprek.nl/\)](https://begineengoedgesprek.nl/)

Op de website van de [Nederlandse Patiëntenfederatie \(https://www.patientenfederatie.nl\)](https://www.patientenfederatie.nl) leest u meer over hoe u zelf kunt bijdragen aan veilige zorg.

Gerelateerde informatie

Behandelingen & onderzoeken

- Longoperatie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/longcentrum/behandelingen-onderzoeken/longoperatie>)

Contact Longcentrum

T 088 320 14 00